

Канак Ю. М.,

Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ

ГЕНДЕРНО МАРКОВАНА ІДІОМАТИЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ СЕМАНТИЧНОЇ СФЕРИ “ЛЮБОВ, ЗАЛИЦЯННЯ” У СУЧАСНОМУ НІМЕЦЬКОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

Стаття присвячена проблемі актуалізації гендерного компоненту семантики фразеологічних одиниць у сучасній німецькій мові. Метою є дослідження гендерно маркованих фразеологізмів семантичної сфери “Любов, залицяння”, їх актуалізація у сучасному німецькомовному дискурсі, а також простеження реалізації прагматичних рестрикцій досліджуваних одиниць.

Ключові слова: гендерна маркованість, універсальний/ національно-культурний образний компонент, актуалізація, прагматичні рестрикції.

Статья посвящена проблеме актуализации гендерного компонента семантики фразеологических единиц в современном немецком языке. Целью является исследование гендерномаркированных фразеологизмов семантической сферы “Любовь, заиграние”, их актуализация в современном немецкоязычном дискурсе, а также прослеживание реализации прагматических рестрикций исследуемых единиц.

Ключевые слова: гендерная маркированность, универсальный / национально-культурный образный компонент, актуализация, прагматические рестрикции.

The article deals with the idiomatical representation of gender in the modern German. The aim is to study the gender marked idioms of the semantic sphere “love, courting”, their actualization in the modern German discourse and the tracing of the realization and the removal of the pragmatic restrictions of the idioms under study.

Key words: gender marked, universal/national-specific image component, actualization, pragmatic restrictions.

Кожна мовна спільнота по-своєму концептуалізує дійсність в силу відмінних територіальних, культурних, соціальних умов життя. Відрізняються також їх уявлення про людину загалом. Одним з найбільш вагомих проявів сутності людини є її соціальні ролі у суспільстві, так званий гендерний аспект, що є основним об'єктом вивчення сучасного напряму мовознавства – гендерології, або гендерної лінгвістики. Це знаходить своє відображення на всіх рівнях мовної системи. Та саме фразеологічний пласт лексичного рівня є одним з найбільш яскравих фіксаторів культурно-національних еталонів і культурно значущих концептів у мові. Загалом практично в кожному фразеологізмі закладена своєрідність

сприйняття світу через призму мови і національної культури, оскільки фразеологічні одиниці є знаками не первинної номінації, тобто прямої назви об’єктів, а повторно номінують дійсність, переосмислюючи її.

Як стверджує В. М. Телія [3, с. 215], система образів, закріплених у фразеологічному фонді мови, служить “нішою” для акумуляції світобачення і так чи інакше пов’язана з матеріальною, соціальною або духовною культурою даної мовної спільноти і може свідчити про її культурно-національний досвід і традиції.

При дослідженні гендерних стереотипів у фразеології німецької мови нами взято за основу класифікацію А. В. Кириліної, яка була доповнена новим матеріалом та окремими семантичними сферами. *Об’єктом* дослідження є ідіоматична репрезентація гендеру у німецькомовному дискурсі, *предмет* становлять окремі гендерно марковані фразеологічні одиниці. *Метою* дослідження є аналіз гендерного компонента семантики цих одиниць, їх актуалізація у дискурсі та особливості прагматичних рестрикцій.

У даній статті ми зосередимо увагу на семантичній сфері “Любов, залицяння”, яка є, на наш погляд, достатньо інформативною з точки зору специфіки відображення гендерної інформації. Цій сфері присвячена порівняно невелика кількість фразеологічних одиниць (далі ФО) – 3% від загальної кількості дослідженого гендерно маркованого фразеологічного матеріалу. Однак, ця група досить яскраво репрезентує значну міру андроцентричності німецької мови. *Андророцентризм мови* – це нерівномірна представленість в ній осіб різної статі з переважанням чоловічого суб’єкта.

Власне семантична сфера “Любов, залицяння” у німецькій фразеології представлена переважно ФО з чоловічим референтом, тобто в початковому значенні суб’єктом діяльності є особа чоловічої статі. Отже, жінка розглядається здебільшого з чоловічої точки зору, тобто є об’єктом.

Одним із *завдань* є виявлення культурної специфіки ФО досліджуваної групи. Як стверджують А. Н. Баранов та Д. О. Добровольський план вираження у різних мовах є різним за визначенням, тому основну увагу звернемо на план змісту [1, с. 260].

Перейдемо до детальнішого аналізу семантичного компоненту окремих гендерно маркованих ФО та їх актуалізації у німецькомовному дискурсі. Матеріалом для дослідження частотності та контекстуальних умов вживання послужили дані електронної бази MannheimIDS-Korpus.

Одним з найбільш поширених фразеологізмів досліджуваної сфери є *jemandem den Hofmachen* (досл. *робити комусь двір*) – запозичене з фр. *faire la cour à quelqu’un*, початкове значення – прислужниця поведінка придворних по відношенню до свого пана. Зараз вживається виключно у стосунку до жінки, у значенні галантного залицяння [BrockhausEnzyklopädie 2002]. Аналог є ї в англ. *to make / pay court to smb.*

Отримані результати свідчать про те, що найчастіше суб'єктом дії виступає чоловічий референт (232 посилання). Напр., *ROM Schlimmerkann es für Silvio Berlusconi kaum kommen... Veronica Lario fühlt sich zutiefst gedemütigt, weil ihr Gatte anderen Frauen in aller Öffentlichkeit den Hof macht.* (Hamburger Morgenpost, 01. 02. 2007, S. 38; TELEGRAMM)

Поряд з цим знаходимо посилання зі сфери політики, соціального життя. напр. *“Frankreich handelt nicht überstürzt. Es ist eine große Dame, die den andern nicht den Hof macht. Die andern machen ihr den Hof.* “ Charles de Gaulle (Zürcher Tagesanzeiger, 15. 04. 1996, S. 5, Ressort: Ausland; *Vergangene Größe macht nicht satt*). Та найбільш важливою є наявність посилань з жіночим референтом, хоча їх кількість незначна (12) напр. *Der britische Thronanwärter in zweiter Folge, Prinz William, ist laut eigenen Worten kein “Partylöwe”...Unzählige attraktive junge Damen... haben sich mit der alleinigen Absicht an der schottischen Lehranstalt akkreditiert, dem hübschen Prinzen den Hof zu machen.* (St. Galler Tagblatt, 24. 09. 2001, Ressort: TB-SPL; *Prinz William ist kein “Partylöwe”*). Цікавим з прагматичної точки зору є також варіант **jemandem den Hof machen lassen**, де знову ж суб'єктом виступає жіночий референт (5 посилань). *Ich vergesse, dass es Wichtigeres gibt auf der Welt als einen Tennismatch... Ich vergesse auch, dass Du Dir von einem spanischen Herzensbrecher den Hof machen lässt.* (Zürcher Tagesanzeiger, 07. 08. 1998, S. 35, Ressort: Sport; *Liebesbrief an Martina*).

З точки зору гендерної маркованості цікавим є фразеологізм **auf Brautschau gehen** (досл. *йти на оглядини нареченої*, die **Braut** – наречена). Про відносну національну специфіку свідчить образний компонент **Brautschau** – оглядини нареченої. Вживання: *nur in auf Brautschau gehen gesprhum*; *eine Frau zum Heiraten suchen* – розмовне, гумор. ; шукати жінку, щоб одружитися з нею [Langenscheidt]. Значна частина отриманих посилань стосується політичної, економічної чи соціальної сфери, або ж життя птахів і ссавців. Із 149 отриманих посилань 70 є гендерно релевантними, тобто суб'єктом виступає чоловік, який шукає обраницю.

Auch die Bewohnerinnen und Bewohner des Verahuses erschienen frisch frisiert und im Sonntagskleid zur Feier. Wie Gemeindepräsident Ernst Metzler in seiner Ansprache launig anmerkte, seien heute alle so hübsch zurechtgemacht, dass er eine schwere Wahl hätte, wenn er auf Brautschau gehen müsste... (St. Galler Tagblatt, 19. 12. 2009, S. 45; *Weihnachten: 's Bescht, wo's git*).

Національно специфічний образ міститься у ФО **auf Freiersfüßen sein / wandeln / gehen**. Внутрішня форма відсилає нас до лексеми-архаїзму *Freiersfüßen*, яка зустрічається лише у цьому звороті: *auf Freiersfüßen gehen / wandeln gesprhum*; *als Mann (eine bestimmte Frau) heiraten wollen* – розмовне, жарт. як чоловік хотіти одружитись з обраною жінкою

[Langenscheidt]. Одне з посилань дає таке трактування: *ursprünglich eine männliche Person, die für sich oder für einen anderen Mann mit ernststen Heiratsabsichten um eine junge Frau wirbt; eine solche Person "geht auf Freiersfüßen"*. (Peacemaker; Listener; Shug; u. a. : Freier, In: Wikipedia – URL:<http://de.wikipedia.org>).

Результати аналізу дали нам 187 посилань з чоловічим референтом. Найчастіше зустрічається варіант **auf Freiersfüßensein/wandeln**, рідше **gehen**. Напр., *So ein richtiger Heiratsantrag ist ein Ereignis, an das zwei Menschen sich noch zur Silberhochzeit gern erinnern... Wer auf Freiersfüßen durch die Welt wandelt, braucht nur die richtige Idee und ein wenig Fingerspitzengefühl – dann müsste es eigentlich klappen mit der Zukünftigen.* (Mannheimer Morgen, 25. 01. 2006; *So sag' ich es der Zukünftigen*)

Попри загальноприйнятий контекст вживання виявлено 10 посилань із жіночим референтом, напр. *Pamela Anderson (40), Schauspielerin, ist offenbar wieder auf Freiersfüßen: Gemeinsam mit Rick Salomon (38), dem Exfreund von Partygirl Paris Hilton (26), hat sie sich in Las Vegas eine Heiratslizenz ausstellen lassen.* (Nürnberger Nachrichten, 02. 10. 2007, S. 24;)

Одним із фразеологізмів, що вживається переважно з чоловічим референтом, однак не виключає і жіночого суб'єкта є **auf Eroberungen ausgehen, eine Eroberung (auch: Eroberungen) machen** – у розмовній мові вживається жартівливо, коли хтось намагається добитися любові чи прихильності певної особи [BrockhausEnzyklopädie]. Частіше вживається варіант **eine Eroberung machen** (29 посилань). *Von der Kaffeebar geht die Reise auf die Straßen Kölns, und dort erfährt der Zuhörer, was ein Mann nie tun sollte, wenn er eine Eroberung machen will: Neben Regel eins – lagere nie die Nagelschere im selben Becher wie die Zahnbürste – gilt es unbedingt, Gespräche über Mütter und Exfreundinnen zu unterlassen.* (Rhein-Zeitung, 23. 01. 2007; *Lesestunde mit "Onkel Bernd"*).

Ця ФО вживається також у значенні завоювання території, ринку збуту і т. д. У 10 посиланнях зустрічаємо жіночий референт, напр.: *20. 15 Ein unvergessliches Wochenende in Kanada. Fernsehfilm (1994). Trixi (Katja Woywood) hat eine neue Eroberung (Philipp Moog) gemacht. Doch ihr Herz schlägt für einen jungen Ranger.* (Mannheimer Morgen, 24. 09. 1995; ZDF).

Часто суб'єктом дії є група осіб, тобто вислів стосується обох статей, напр.: *Freundschaften können jetzt intensiv gepflegt werden und wieder aufblühen. Singles könnten eine tolle Eroberung machen. Also, nichts wie raus.* (Rhein-Zeitung, 15. 07. 2006; *Widder 21*)

Неоднозначністю вживання відзначений фразеологізм **sich um jemandes Gunstbemühen / kämpfen** – домагатися чиєсь прихильності. Серед посилань переважає політичний контекст, коли мова йде про прихильність виборців (*Es sind deutsche Politiker, die über die Köpfe ihrer Wähler hin weg reden und sich paradoxer Weise auf diese Art um deren Gunstbemühen*

ühen – ganz offensichtlich von oben herab. (HannoverscheAllgemeine, 11. 12. 2008, S. 8; Hehrundleer).

Натомість гендерний компонент семантики реалізується у 15 посиленнях. *Etwa Gerber, der sich mit geschicktem Ballspiel vergebens um Hannas **Gunst bemüht**. Und Klein Gerber ist immer einige Zentimeter zu klein, einige Zentimeter zu spät, wenn es darum geht, seinem großen Bruder nachzueifern – auch wenn dieser nur eines im Kopf hat: Mädchen. (St. Galler Tagblatt, 06. 06. 2008, S. 42; Sprung ins Leere).*

Виявлено також 3 посилення, які стосуються жіночого референта. *Die Frauenporträts standen in starkem Kontrast zu den Darstellungen der blonden Picasso-Geliebten Marie-Thérèse Walter, die er fast immer in hellen, leuchtenden Farben malte. Mit ihr musste Dora Maar ständig **um die Gunst des Mannes kämpfen**... (NUZ07 / NOV. 02976 Nürnberger Zeitung, 22. 11. 2007, S. 30; Muse und mehr: Dora Maar – Picassos Weinende Frau).*

Ще однією ФО цієї сфери з універсальним компонентом (Auge – око) є **ein Auge auf jemanden werfen** (укр. *кинути оком на когось*), яка не має жодних гендерних обмежень вживання. Нами виявлено 20 посилень з чоловічим та 11 посилень із жіночим референтом. Напр., *FO Alois Joiko war Soldat im zweiten Weltkrieg... fand in der Reden hütte einen Arbeitsplatz als Maschinenschlosser. Indieser Firma arbeitete auch Gisela. Bald hatte Alois **ein Auge auf sie geworfen**, und so kam es schließlich 1950 zur Hochzeit. (Braunschweiger Zeitung, 25. 02. 2010; Das einzige Mädchen im Betrieb war auch das richtige) – суб'єктом дії є чоловік. Щодо жіночої статі: *Kennen gelernt hat sie ihren Gatten nach ihrem Jurastudium in Brüssel... Eine Freundin, die damals selbst **ein Auge auf Nick geworfen hatte**, machte sie mit ihm bekannt. (Nürnberger Zeitung, 21. 05. 2010, S. 4; Samantha Cameron und Miriam Gonzalez Durantez – Die Frauen hinter Englands Führungsriege).**

Несерйозне ставлення до стосунків виражено фразеологізмом **an jedem Finger eine (zehn) / einen (zehn) haben** (досл. *мати на кожному пальці одну (десять) / одного (десять)*), тобто варіант для жіночого та чоловічого референта. Частотність вживання приблизно однакова – 9 і 7 відповідно.

*Kurzweiliger seien aber Badetage mit Prachtwetter, versichert Stadtbauer: “Wenn eine Frau eine schöne Figur hat, schaut man ihr unwillkürlich nach. Als Bademeister könnte man **an jedem Finger fünf Mädels haben** – ich bin da aber eher zurückhaltend.” (Oberösterreichische Nachrichten, 24. 07. 1997, Ressort: Lokal; Zum Einstand 120-Kilo-Mann aus dem Wasser gezogen)*

*Nore kann es sich leisten, ihren Verlobten bis aufs Blut zu quälen, weil sie **an jedem Finger zehn Verehrer hat**, die sofort für ihn einspringen würden. (Hannoversche Allgemeine, 03. 04. 2008, S. 31; Trappentreu)*

Значною частотністю вживання відзначена ФО **jemandem das Herzbrechen** з універсальним образним компонентом Herz – серце, який

зустрічається і у інших мовах у тому ж контексті, укр. *розбити чиесь серце*, рос. *разбить чье-то сердце*, англ. *break smb's heart*. Характерним є вживання з жіночим референтом – 32 посилення, що підтверджує легковажність жінки у стосунках. Однак, традиційно переважає чоловічий суб'єкт – 66 посилянь.

George Clooney, amerikanischer Schauspieler und Frauenschwarm, hat sich von seiner Freundin, der Schauspielerin Krista Allen getrennt. "Krista ist wirklich unglücklich. Es sieht aus, als ob George ihr das Herz gebrochen hat", sagte eine Freundin der Schauspielerin. (Mannheimer Morgen, 23. 12. 2003).

Успіх або невдачу у залицянні виражає специфічний фразеологізм **bei jemandem nicht landen (können)** – розмовне, не мати успіху у когось (при залицянні). Кількість отриманих посилянь (27) свідчить про його достатню розповсюдженість. *Wer bei ihr landen will, sollte übrigens möglichst groß sein. Schließlich braucht Sina einen ebenbürtigen Liebhaber... (Hamburger Morgenpost, 10. 11. 2005, S. 35; Sexy-Sina steht auf große Kerle).* Часто зустрічається у розмовній мові, про що свідчать німецькомовні інтернет-сайти та форуми. Напр., посилення з інтернет-видання журналу *focus: Mittwoch, 13. 02. 2008 14:04* Ein Mann, der **bei ihr landen will, sollte über eine starke Persönlichkeit und schöne Augen verfügen sowie einen Sinn für Humor haben...** (http://www.focus.de/fotos/ein-mann-der-bei-ih-landen-will-sollte-ueber-eine-starke_mid_282529.html)

Ця ФО наголошує на ініціативі чоловіка у сфері залицяння. З жіночим референтом отримано лише одне посилення: *Endlich hat Boris Becker verraten, welcher Frauentyp bei ihm landen kann. "Ich bin jemand, der gerne etwas Fleisch auf der Frau sieht"...* (*Hamburger Morgenpost, 11. 02. 2009, S. 30; WERTUNG*).

Несерйозність чоловіків у стосунках об'єктивується і такими одиницями з універсальним образним компонентом: **hinter jedem Rock hersein / herlaufen, jeder Schürze nachlaufen, hinter jeder Schürze herlaufen**. Образний компонент **Rock** – спідниця (**Schürze** – фартух) зустрічається у тому ж значенні у інших мовах, напр. укр. *бігати за кожною спідницею*, рос. *бегать за каждойюбкой*. Натомість вираз **ein Schürzenjäger sein** відповідає англ. *to be a skirt-chaser*, внутрішня форма яких відсилає до образу *Jäger, chaser* – мисливець.

У процесі дослідження саме фразеологізм **hinter jedem Rock hersein / herlaufen** зустрічаємо найчастіше – 17 посилянь. *Ich schreibe 'wir' und meine mich. Andere Männer denken viel edler und reiner und sind nicht pausenlos hinter jedem Rock her. Ich schon. (Nürnberger Zeitung, 03. 11. 2009, S. 10; Ganz ehrlich: Es ist eine Qual, ein Mann zu sein).* Образний компонент **Schürze** вживається передусім у контексті "маминої спідниці", тобто стосується дітей, які шукають захисту або ж чоловіка, залежного від жінки.

Фразеологізм **ein Schürzenjäger sein** (досл. *бути мисливцем за спідниця-*

ми (*фартухом*) є характеристикою чоловіка, який постійно бігає за жінками і намагається спонукати їх до сексуальних стосунків (раніше багато жінок під час роботи на полі і вдома носили фартух, звідси поняття мисливець за фартухом (BrockhausEnzyklopädie 2002). Частіше зустрічаємо лексему *Schürzenjäger*, натомість її використання у ФО лише 7. Напр., *Höhepunkte des Abends waren die gekonnt gespielten Sketche der beiden Hauptakteure. Etwa 'Der Maler' (Dohrendorf), der erkennt, dass sein vermeintlicher Kunde (Glimdemann) nur ein Schürzenjäger ist...* (Braunschweiger Zeitung, 10. 04. 2008; *Plattdentscher Abend der Bücherei in Meine*)

Національно специфічну образну складову містить ФО **in die Haseln gehen** – йти на побачення (досл. *йти в ліщину*). Германці вважали куш ліщини символом плодючості та чоловічої сили. Цей фразеологізм вийшов з повсякденного вжитку і є відомим лише у деяких регіонах Німеччини. Так, серед посилань знаходимо такі пояснення, напр. : *Haselnüsse sollen wegen ihren hohen Anteilen an Vitaminen und Eiweiß bei Impotenz helfen. Die deutsche Redewendung "Indie Haselngehen" will sagen, dass man zu einem heimlichen Rendez-vous verabredetist. (St. GallerTagblatt, 18. 09. 2007, S. 32; Keine Schweizer Haselnüsse)*. Певним аналогом цього фразеологізму може виступати укр. *стрибати у гречку*, що має значення подружньої зради і містить національно маркований компонент – *гречка*.

Поряд з цим на багатьох німецькомовних сайтах, які містять інформацію про рослини, зокрема про ліщину, згадується ця ФО, напр. : *Unseren germanischen Vorfahrenwarder Haselnussbaum Symbol für die Zeugungskraft... Nach altem Aberglauben heißt es, dass viele Haselnüsse im Herbst auf viele uneheliche Geburten im kommenden Jahr hindeuten (Viel Nüsse – viel uneheliche Kinder). Springen die Nüsse im Feuer hoch, sagt man, sei die bzw. der Geliebte untreu geworden! 'In die Haseln gehen' bedeutete in vielen Gegenden: heimlich seine Liebste treffen...* Таким чином, образний компонент *Hasel* дає своєрідні уявлення про залицяння, а також про вірність/невірність у стосунках. *Wenn Buben und Mädchenin die Haselnüsse gehn, so gibt es viel Kinder (Bauernregel)*. [<http://zauber-pflanzen.de/corylus.htm>].

З усього вище зазначеного можемо зробити такі висновки: досліджені одиниці об'єктивують давні патріархальні устрої суспільства у фразеології. Як відомо, основною роллю чоловіка є задоволення найважливіших потреб, таких як добування їжі (заробляння грошей) та пошук підходящої кандидатури для продовження роду. Натомість призначенням жінки залишається виховання потомства та покора чоловікові. Такий розподіл гендерних ролей зафіксований у ФО: *чоловік йде на завоювання, на оглядини наречених, домагається прихильності, полює за спідницями* та ін. ; в той же час жінка є об'єктом цих дій. Тобто, на згадані нами ФО накладалися жорсткі прагматичні рестрикції, оскільки вони стосувалися виключно чоловічого референта.

Однак, з початком сексуальної революції та із зародженням феміністського руху в кін. XIX поч. XX ст. у США та Європі відбулися значні зміни у розподілі гендерних ролей чоловіка і жінки, особливо суспільних. У мові цей рух знайшов своє відображення у своєрідному напрямі – феміністській критиці мови або феміністській лінгвістиці, метою якої є коректна мовна політика та усунення гендерних асиметрій.

Як бачимо, це явище спричинило значні зміни у мові. Проведене нами дослідження фіксує зняття жорстких прагматичних рестрикцій щодо багатьох гендерно маркованих ФО семантичної групи “Любов, залицяння”, про що свідчить їх нерегулярне вживання з жіночим референтом. Кількісні показники такого вживання порівняно незначні, особливо щодо вибору партнера (*auf Freiersfüßen wandeln, Eroberungen machen*). Натомість ФО зі значенням легковажності у стосунках зустрічаються частіше (див. *an jedem Finger einen haben, ein Auge auf jemanden werfen*). Деякі ж фразеологізми відзначені жорсткими рестрикціями, оскільки вживаються як характеристика виключно чоловічої статі, напр. *ein Schürzenjäger sein, hinter jedem Rock herlaufen*. Щоправда, ці рестрикції швидше лексемо-компонентного, а значить структурно-семантичного, аніж прагматичного характеру.

Таким чином, андроцентричний погляд на стосунки між чоловіком і жінкою все ще домінує. Проте, тенденції до послаблення цього явища, а також до значного зміщення гендерних ролей у соціумі очевидні. Простежені приклади зняття прагматичних рестрикцій щодо жіночого референта у ФО досліджуваної сфери представлені у табл. 1.

Фразеологізм	Чоловічий референт	Жіночий референт
jemandem den Hofmachen	93% (232)	7% (17)
auf Brautschau gehen	100% (70)	0% (-)
auf Freiersfüßen sein / wandeln / gehen	95% (187)	5% (10)
eine Eroberung(en) machen / auf E. ausgehen	76% (32)	24% (10)
sich um jemandes Gunst bemühen / kämpfen	83,3% (15)	2,7% (3)
ein Auge auf jemanden werfen	64,5% (20)	35,5% (11)
an jedem Finger eine (zehn) / einen (zehn) haben	44% (7)	56% (9)
jemandem das Herz brechen	67,3% (66)	32,7% (32)
bei jemandem nicht landen (können)	96 % (27)	4% (1)
hinter jedem Rock her sein / herlaufen	100% (17)	-
ein Schürzenjäger sein	100% (7)	-

Ще одним важливим фактом зняття прагматичних рестрикцій є висенення гендерно маркованих ФО за межі сфери міжстатевих стосунків, тобто метафорико-метонімічне перенесення згаданих одиниць у сферу політики, економіки, природи (тваринний світ). Отримані результати представлені у табл. 2

Фразеологізм	Гендер-на сфера	Негендерна тематико-ідеографічна сфера
jemandem den Hofmachen	70,5%	29,5% (політика, тваринний світ)
auf Brautschau gehen	47%	53% (політика, економіка, тваринний світ)
auf Freiersfüßen sein / wandeln /gehen	67,4%	32,6% (економіка, політика)
eine Eroberung(en) machen / auf E. ausgehen	26%	74% (політика, економіка, мистецтво)
sich um jemandes Gunst bemühen / kämpfen	16,7%	83,3% (політика, мистецтво)
ein Auge auf jemanden werfen	84%	16%(спорт, соціальна сфера)

Зауважимо також, що досліджувана група ФО характеризується значною мірою універсальності, оскільки містить образні компоненти, характерні для інших культур (*hinter jedem Rock, ein Auge werfen, ein Schürz enjäger, den Hof machen, sich um jemandes Gunst bemühen, jemandes Herz brechen*). Тобто, наявні універсальні образи підтверджують вагомість цієї сфери для будь-якої мовної спільноти. Натомість ФО з національно-культурним компонентом, як напр. *in die Haseln gehen, du kannst bei ihr nicht landen, auf Freiersfüßen wandeln* дають нам уявлення про культурні традиції німецькомовного ареалу, тобто є важливим джерелом національно-культурної інформації.

Література:

1. Баранов А. Н., Добровольский Д. О. Аспекты теории фразеологии. / Баранов А. Н., Добровольский Д. О. – М. : Знак, 2008. – 656 с. (Studiophilologica)
2. Кирилина А. В. Гендерные стереотипы по данным языка. Режим доступа: http://www.a-z.ru/women_cd1/html/kirilina_b.htm.
3. Телия В. Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / В. Н. Телия. – М. : Школа “Языки русской культуры”, 1996. – 285 с.
4. Dobrovolskij D., Piirainen E. Figurative Language: Cross-cultural and Cross-linguistic Perspectives. Elsevier Science & Technology, 2005. – 452 p.

Довідково-лексикографічні джерела

1. Німецько-український фразеологічний словник. В 2-х т. / Укл. В. І. Гавриш, О. П. Пророченко. К. : Рад. школа, 1981. Т. 1 – 416 с., Т. 2 – 384 с.
2. Brockhaus Enzyklopädie 2002. – Computer-Wörterbuch.
3. DudenRedewendungen. Wörterbuch der deutschen Idiomatik / Herausgegeben von der Dudenredaktion. 2., neu bearb. und aktualisierte Aufl. – Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich: Dudenverl., 2007. – 960 S.
4. Langenscheidt Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache / Neubearbeitung, hg. von Prof. Dr. D. Götz u. a. Berlin und München, 2008. – 1308 S.
5. MannheimerIDS-Korpus. Режим доступа: <http://www.ids-mannheim.de/cosmas2>